

Zhvillimet e fundit në jurisprudencën e Gjykatës Evropiane të të Drejtave të Njeriut për lirinë e shprehjes



Freedom of expression and freedom of the media

<http://horizontal-facility-eu.coe.int>

Financuar
nga Bashkimi Evropian
dhe Këshilli i Evropës



EUROPEAN UNION

COUNCIL OF EUROPE



CONSEIL DE L'EUROPE

Zbatohet
nga Këshilli i Evropës

Buletini Nr 1
Zhvillimet e fundit në jurisprudencën
e Gjykatës Evropiane të të Drejtave të
Njeriut për lirinë e shprehjes
Autor: Dominika Bychawska-Siniarska

Buletini u përgatit në kuadër të programit të përbashkët të Bashkimit Evropian dhe Këshillit të Evropës “Instrumenti Horizontal për Ballkanin Perëndimor dhe Turqinë 2019–2022”, si dhe projektit të tij “Liria e Shprehjes dhe Liria e Medias në Evropën Jug-Lindore (JUFREX)”.

© Këshilli i Evropës, tetor 2020.

Të gjitha të drejtat të rezervuara.
Licencuar për Bashkimin Evropian sipas kushteve të caktuara.
Asnjë pjesë e këtij publikimi nuk mund të përkthehet, të riprodhohet apo të transmetohet, në asnjë lloj forme dhe me asnjë lloj mjeti, elektronik (CD-Rom, Internet, etj.) apo mekanik, duke përfshirë fotokopjimin, regjistrimin dhe çdo lloj sistemi për ruajtjen apo gjetjen e informacionit pa lejen paraprake me shkrim të Drejtorisë së Komunikimit (F-67075 Strasbourg Cedex ose publishing@coe.int).

Ky dokument u prodhua me mbështetjen financiare të Bashkimit Evropian dhe të Këshillit të Evropës. Pikëpamjet e shprehura këtu në asnjë rast nuk mund të merren bazë për të reflektuar opinionin zyrtar të asnjë pale.

Përmbajtja

HYRJE	5
SHQYRTIMI I RASTEVE MË TË RËNDËSISHME PËR LIRINË E SHPREHJES	6
<i>Studio Monitori dhe të tjerët kundër Gjeorgjisë – vendim i 30 Janarit 2020, kërkesa nr. 44920/09 dhe 8942/10</i>	6
<i>Mandli dhe të tjerët kundër Hungarisë – vendim i 26 majit 2020, kërkesa nr. 63164/16</i>	7
<i>Szurovecz kundër Hungarisë – vendimi i 8 tetorit 2019, kërkesa nr. 15428/16</i>	7
<i>Baldassi dhe të tjerët kundër Francës – vendim i 11 korrikut 2020, kërkesa nr. 15271/16</i>	8
<i>Brzeziński kundër Polonisë – vendim i 25 Korrikut 2019, kërkesa nr. 47542/07</i>	9
<i>Pryanishnikov kundër Rosisë – vendimi i 10 Shtatorit 2019, kërkesa nr. 25047/05</i>	9
<i>Lilliendhal kundër Islandës – vendimi për papranueshmërinë i 12 Majit 2020, kërkesa nr. 29297/18</i>	10
<i>OOO Flavus dhe të tjerët kundër Rosisë – vendimi i 23 Qershor 2020, kërkesa nr. 12468/15</i>	12
ANALIZË E THELLUAR E ÇËSHTJEVE TË ZGJEDHURA	13
<i>Tagiyev dhe Huseynov kundër Azerbajxhanit – vendimi i 5 Dhjetorit 2019, kërkesa nr. 13274/08.</i>	13
<i>Kablis kundër Rosisë – vendim i 30 Shtatorit 2019, kërkesa nr. 48310/16</i>	15
<i>Magyar Kétfarkú Kutya Párt kundër Hungarisë (GC) – vendim i 20 Janarit 2020, kërkesa nr. 201/17</i>	17

Hyrje

Buletini është përgatitur brenda kornizës së iniciativës së bashkuar të Bashkimit Evropian dhe Këshillit të Evropës “Instrumenti Horizontal për Ballkanin Perëndimor dhe Turqinë 2019–2022” dhe Veprimi i saj “**Liria e shprehjes dhe liria e medias në Evropën Juglindore (JUFREX)**”.

Për të vazhduar bashkëpunimin me profesionistët ligjorë dhe për t’i shtuar njohuritë e tyre në fushën e lirisë së shprehjes dhe lirisë së medias, ekspertët e JUFREX përgatitën këtë buletin mbi zhvillimet më të fundit në praktikën gjyqësore për lirinë e shprehjes, së Gjykatës Evropiane për Drejtat e Njeriut (GJEDNJ, Gjykata).

Ky buletin është një vazhdim i konferencës përmbyllëse JUFREX 1, e mbajtur në Prill 2019, në Sarajevë, kur është diskutuar për praktikën gjyqësore më të fundit të GJEDNJ mbi lirinë e shprehjes.

Në periudhën e analizuar kohore (Prill 2019– – Korrik 2020) Gjykata nxori një numër të aktgjykimeve në fusha të ndryshme të Nenit 10 të Konventës Evropiane të Drejtave të Njeriut, të cilat elaborojnë ose sqarojnë disa standarde të vendosura tashmë në fushën e qasjes/aksesit në informacion, qasjes/aksesit në institucionet publike, lirinë e shprehjes në internet, bojkotin e konsumatorit (fjalën simbolike) dhe fushatën (para)zgjedhore. GJEDNJ gjithashtu pati mundësinë që t’i zgjerojë kufijtë e fjalës së mbrojtur, bazuar në rastet që kanë të bëjnë me përmbajtje erotike ose gjuhën fetare të urrejtjes. Pjesa e parë e këtij buletini jep një përshkrim të shkurtër të rasteve të zgjedhura, ndërsa pjesa e dytë do të sigurojë një analizë të thellë të tre rasteve në zë apo më të diskutuara.

Shqyrtimi i rasteve më të rëndësishme për lirinë e shprehjes

Studio Monitori dhe të tjerët kundër Gjeorgjisë – vendim i 30 Janarit 2020, kërkesa nr. 44920/09 dhe 8942/10

Faktet e çështjes

Në rastin *Studio Monitori dhe të tjerët kundër Gjeorgjisë* gjykata bashkoi dy kërkesa të sjella nga tre parashtrues të kërkesës. Kërkesa e parë ka të bëjë me parashtruesin e parë dhe të dytë, ndërsa e dyta në lidhje me parashtruesin e tretë të kërkesës.

Kërkuesi i parë ishte një OJQ e krijuar për kryerjen e hetimeve gazetareske për çështje me interes publik. Kërkuesi i dytë ishte një gazetar dhe një nga anëtarët themelues të OJQ-së. Në vitin 2007, kërkuesi i dytë, duke vepruar në emër të kërkuesit të parë, kërkoi nga regjistri i Gjykatës së Rrethit Khashuri që t'i jepte mundësi të shikonte një dosje në lidhje me një çështje penale të ngritur kundër T.E., ku T.E. ishte dënuar. Ajo nuk dha asnjë arsye për kërkesën e saj dhe tregoi shkurtimisht se kishte ndërmend ta fotokopjonte dhe fotografonte materialin e çështjes penale të ruajtur në arkivat e regjistrit gjyqësor. Regjistri refuzoi kërkesën e parashtruesit të dytë. Kërkuesi i dytë ngriti padi gjyqësore kundër vendimit të regjistrit, duke kërkuar anulimin e tij. Gjykata e Qarkut Borjomi hodhi poshtë padinë e kërkuesit të dytë si të pabazuar dhe konfirmoi se vendimi i kontestuar i regjistrit gjyqësor bazohet në interpretimin e saktë të ligjit. Kërkuesi i dytë ankimoi vendimi. Në seancën gjyqësore, Gjykata e Apelit në Tbilisi e hodhi poshtë pretendimin e ankuesit dhe la në fuqi vendimin e gjykatës më të ulët. Më vonë, Gjykata e Lartë e Gjeorgjisë shpalli preten-

dimin e ankuesit të papranueshëm dhe pushoi procedurën.

Kërkuesi i tretë ishte avokat në Gjeorgji. Ai u dënua për mashtrim për vjedhje të parave që i ishin besuar nga një klient për ta siguruar dorëzaninë në një proces penal. Ndërsa ishte ende në burg, ai kërkoi një kopje të të gjitha urdhëresave gjyqësore në lidhje me caktimin e masave parandaluese në procesin paraprak, për gjashtë procese penale të veçanta dhe të pa-ndërlidhura. Ai nuk specifikoi pse ishte i interesuar për këtë informacion të veçantë. Regjistri i Gjykatës së Qytetit Tbilisi i dërgoi kërkuesit të tretë një kopje të pjesëve imperative/urdhëruese të urdhrave përkatëse të gjykatës, duke deklaruar se, sipas kodit të procedurës penale, vetëm këto pjesë të urdhrave të paraburgimit mund të bëheshin publikë. Kërkuesi i tretë ngriti padi gjyqësore kundër regjistrit të Gjykatës së Qytetit Tbilisi. Gjykata e Apelit në Tbilisi hodhi poshtë padinë e tij si të pabazuar.

Më pas, të tre kërkuesit iu drejtuan GJEDNJ, duke pretenduar se e drejta e tyre për lirinë e shprehjes sipas Nenit 10 të KEDNJ ishte shkelur nga mohimi i qasjes në informacionin e kërkuar.

Arsyetimi i Gjykatës

Gjkata nuk gjeti shkelje të lirisë së shprehjes kur autoritetet gjeorgjiane refuzuan t'i jepnin të dhëna për dosjet e lëndëve penale para OJQ-së dhe gazetares së saj, pasi kjo e fundit nuk specifikoi qëllimin e kërkesës për informacion. Për më tepër, Gjykata konstatoi që meqenëse një gazetar mund ta realizojë dhe finalizojë një hetim, pa informacionin

e mohuar, ky informacion nuk ishte i dobishëm për ushtrimin efektiv të të drejtave të saj të lirisë së shprehjes.

Lidhur me kërkesën e dytë, nga një avokat që nuk lidhet me dy kërkesit e parë, Gjykata e Strasburgut konstatoi se parashtruesi i kërkesës nuk ishte as gazetar dhe as monitorues publik prandaj ndërsa kërkonte informacione që mbahen nga shteti, ai nuk mund të gëzonte mbrojtje sipas Nenit 10 të Konventës.

Vini re: Pasoja më e rëndësishme e vendimit është se OJQ-të, gazetarët ose monitoruesit tjerë publik që kërkojnë qasje/akses në dokumente publike, duhet të motivojnë dhe sqarojnë se qasja në dokumentet për të cilat po parashtrojnë kërkesë është thelbësore për raportimin e tyre gazetaresk dhe se dokumentet e kërkuara përmbajnë informacione me interes publik. Nëse këto kushte nuk plotësohen, Neni 10 i KEDNJ-së nuk e mbulon të drejtën e qasjes në informacion, i cili u lë autoriteteve kombëtare kompetencën diskrecionale për ta përcaktuar në nivel shtetëror fushën dhe kufijtë e së drejtës së qasjes në dokumente publike, para se të kjo të vlerësohet nga GJEDNJ.

Rasti i *Studio Monitori dhe të tjerët kundër Gjeorgjisë* është një nga rastet pas vendimit të Dhomës së Madhe në [Magyar Helsinki Bizottság kundër Hungarisë](#) (vendimi i 8 nëntorit 2016, kërkesa nr. 18030/11) për t'i testuar kufijtë e së drejtës së qasjes në dokumente publike dhe aplikueshmërinë së Nenit 10 të KEDNJ-së ([Bubon kundër Rusisë](#), vendim i 7 shkurtit 2017, kërkesa nr. 63898/09 dhe [Gennadiy Vladimirovich Tokarev kundër Ukrainës](#), vendim i 21 janarit 2020, kërkesa nr. 44252/13).

[Mandli dhe të tjerët kundër Hungarisë](#) – vendim i 26 majit 2020, kërkesa nr. 63164/16

Faktet e çështjes

Në vitin 2016, disa gazetarë hungarezë morën shkresa nga Zyrtari Kryesor i Shtypit në Parlamentin Hungarez që i informoi ata se akreditimi i tyre si gazetarë ishte

pezulluar. Këta gazetarë u ndaluan nga Parlamenti për një periudhë të pacaktuar kohe sepse ata më parë kishin refuzuar të largoheshin nga disa pjesë të hapësirave ku nuk ishin të autorizuar të filmonin. Gazetarët kishin hyrë në këtë pjesë për t'i bërë pyetje deputetëve sepse nuk kishin qenë në gjendje t'u afroreshin deputetëve në zonën e caktuar.

Arsyetimi i Gjykatës

Gjkata gjeti në veçanti se kërkesit, gazetarë që punonin për media të ndryshme, kishin raportuar për një çështje me interes publik – pretendimet për pagesa të paligjshme të lidhura me Bankën Kombëtare. Akreditimi i tyre për të punuar në parlament ishte pezulluar pasi ata ishin përpjekur të intervistonin deputetë jashtë hapësirave të caktuara për atë punë.

Ndërsa pranoi të drejtën e parlamenteve për ta rregulluar sjelljen në mjediset e tyre, Gjykata konstatoi se kërkesit nuk kishin asnjë mekanizëm për të apeluar kundër pezullimit të akreditimit të tyre. Sanksioni ndaj tyre nuk ishte shoqëruar me masa të mjaftueshme mbrojtëse, duke rezultuar në shkelje të Konventës.

Vini re: Vendimi është zhvillim i mëtejshëm i çështjes [Selmani & tjerët kundër ish-Republikës së Maqedonisë](#) (vendimi i 9 shkurtit 2017, kërkesa nr. 25147/09) në lidhje me largimin me forcë të gazetarëve nga parlamenti gjatë protestave.

[Szurovecz kundër Hungarisë](#) – vendimi i 8 tetorit 2019, kërkesa nr. 15428/16

Faktet e çështjes

Kërkuesi ishte një gazetar në një portal hungarez të lajmeve online i cili dëshironte të raportonte mbi aktivitetet e një OJQ-je për të drejtat e njeriut në një qendër të pranimit për azilkërkesit dhe refugjatët gjatë "krizës së refugjatëve" në maj 2015. Kërkuesi, kërkoi leje nga Zyra e Emigracionit dhe Shtetësisë (OIN) për të

hyrë në qendra të ndryshme të pranimit, por kërkesat e tij u refuzuan bazuar në mbrojtjen e sigurisë dhe të drejtën e privatësisë së azilkërkuësve.

Gazetari kundërshtoi refuzimin në procedurën e shqyrtimit gjyqësor, por Gjykata Administrative dhe e Punës në Budapest konkludoi se vendimi i OIN nuk ishte akt administrativ prandaj asnjë mjet juridik gjyqësor nuk ishte në dispozicion në këtë çështje.

Arsyetimi i Gjykatës

GJEDNJ vërejti se autoritetet vendase nuk kishin dhënë arsytim të mjaftueshëm nëse refuzimi i lejes për të hyrë dhe kryer studime gazetareske brenda qendrës së pranimit, për arsye që lidhen me jetën private dhe sigurinë e azilkërkuësve, ishte vërtet e nevojshme në praktikë. GJEDNJ theksoi që mbledhja e lajmeve, duke përfshirë vëzhgimin e rasteve në vend, është pjesë thelbësore e lirisë së shtypit. Ajo gjeti se autoritetet nuk e shqyrtuan siç duhet qëllimin gazetaresk dhe interesin publik në raportimin për menaxhimin qeveritar të krizës së refugjatëve. Gjykata konkludoi se mungesa e ndonjë baraspeshimi real të interesave në këtë çështje nga autoritetet vendase përbënte refuzim absolut i cili dështoi të përmbushte kërkesat e proporcionalitetit sipas Nenit 10 të Konventës. Si rrjedhojë, Gjykata gjeti shkelje të lirisë së shprehjes së kërkuësit.

Baldassi dhe të tjerët kundër Francës – vendim i 11 korrikut 2020, kërkesa nr. 15271/16

Faktet e çështjes

Kërkuësit janë njëmbëdhjetë anëtarë të 'Palestine 68 Collective', një organizatë franceze që përkrahin lëvizjen Bojkoti, Divestimi, Sanksionet (BDS). Lëvizja u themelua në 2005 si një përgjigje nga organizatat joqeveritare Palestineze ndaj *Opinion Këshillues për Legalitetin e Ndërtimit të Murit nga Izraeli* të nxjerrë nga Gjyka-

ta Ndërkombëtare e Drejtësisë (GJND) një vit më parë. Në shtator 2009 dhe maj 2010, kërkuësit morën pjesë në një aksion brenda një supermarketi, ku vendosën në karroca produkte të cilat ata i konsideruan me origjinë izraelite dhe bënë thirrje për bojkot. Si pasojë, ata u thirrën nga prokurori publik Colmar për t'u paraqitur në Gjykatën Penale në Mulhouse për nxitje të diskriminimit sipas Nenit 24 (8) të Ligjit të 29 Korrikut 1881. Ndërsa gjykata e shkallës së parë shfajësoi kërkuësit në Dhjetor 2011, Gjykata e Apelit Colmar i dënoi ata në Nëntor 2013. Kërkuësit ankimuan vendimin përpara Gjykatës së Kasacionit për shkelje të Neneve 7 dhe 10 të KEDNJ, por Gjykata e Kasacionit konfirmoi vendimin e Gjykatës së Apelit.

Arsyetimi i Gjykatës

GJEDNJ zbuloi se kishte pasur shkelje të lirisë së shprehjes së aktivistëve kur gjykatat kombëtare i dënuan ata për nxitje të diskriminimit ekonomik për shkak të thirrjes për bojkot të mallrave izraelite. Gjykata pranoi që bojkoti është një mjet për të shprehur mendime protestuese ose politike për çështje me interes publik dhe për këtë arsye mbrohet nga Neni 10. Për më tepër, si në rrethanat specifike të çështjes, bojkoti mund të përfshijë thirrje për trajtim diferencial. Ndërsa diskriminimi është një formë e mos-tolerancës që justifikon kufizime legjitime të lirisë së shprehjes sipas Nenit 10 (2) të Konventës, Gjykata sqaroi se nxitja për trajtim ndryshe nuk është e njëjtë me nxitjen për diskriminim. Për më tepër, parashtruesit e kërkesës nuk u dënuan për bërje të deklaratave raciste ose antisemitike ose për nxitje të urrejtjes ose dhunës. Gjykata konkludoi se gjykatat franceze nuk demonstuan se dënimi i parashtruesve të kërkesës ishte i nevojshëm në një shoqëri demokratike për ta arritur qëllimin legjitim të mbrojtjes së të tjerëve, dhe për këtë arsye gjeti një shkelje të Nenit 10 të Konventës Evropiane për të Drejtat e Njeriut.

Vini re: Rasti është zhvillim i mëtejshëm i bojkotit dhe protestave me përdorimin e fjalës simbolike, nga rasti *Willem kundër Francës*, vendimi i 16 korrikut 2009, kërkesa nr. 10883/05 dhe më tej

[Mätäsaru kundër Republikës së Moldavisë](#), vendim i datës 15 janar 2019, kërkesa nr. 69714/16 dhe 71685/16.

[Brzeziński kundër Polonisë – vendim i 25 Korrikut 2019, kërkesa nr. 47542/07](#)

Faktet e çështjes

Kërkuesi, z. Zenon Brzezinski, ishte kandidat për këshillin komunal gjatë zgjedhjeve lokale në Poloni në tetor 2006. Në një broshurë në të cilën publiku u thirr për të votuar, z. Brzezinski kritikoi mënyrën në të cilën drejtohej komuna. Këto kritika kishin të bënin kryesisht me kryetarin e komunës dhe anëtarët e këshillit komunal. Z. Brzezinski nënkuptonte që anëtarët e këshillit lokal kishin lidhur një formë marrëveshjeje, me qëllimin e vetëm për të përfituar nga postet që ata mbanin. Kryetari i komunës dhe një politikan lokal që ishin në shënjestër të broshurës paditën z. Brzezinski dhe kërkuan masë të përkohshme për ta parandaluar përhapjen e broshurës, si dhe detyruan autorin e saj që ta korrigjonte informacionin e pasaktë dhe të kërkonte falje publike. Në mëngjesin e 27 Tetorit 2006, kërkuesi u thirr me telefon në seancë gjyqësore të caktuar për në 13.30 të së njëjtës datë në Gjykatën Rajonale të Częstochowa, por nuk mori pjesë në seancë. Me një vendim të së njëjtës datë, gjykata ia ndaloi z. Brzezinski shpërndarjen e broshurës së tij dhe e urdhëroi që të kërktojë falje dhe ta korrigjojë informacionin e pasaktë që përmbahet në të. Gjykata gjithashtu e urdhëroi që të paguante një shumë parash (gjobë) ndaj organizatës së bamirësisë dhe paditësve për shpenzimet e bëra. Gjykata vuri në dukje se kërkuesi kishte lënë të nënkuptohet se ishte kryer mashtrim në ndarjen e granteve publike, megjithëse, në gjetjet e gjykatës, këto fakte nuk ishin vërtetuar. Ajo gjeti se pretendimet në broshurë ishin 'të pavërteta', 'dashakeq' dhe 'tejkalonin format e lejuara të propagandës elektorale'. Vendimi i gjykatës rajonale u mbështet më vonë nga gjykata e apelit.

Arsyetimi i Gjykatës

Gjkata vuri në dukje se deklaratat e kundërshtuara ishin bërë në kontekstin e një debati për çështje që ishin të rëndësishme për komunitetin lokal. Ajo vendosi që gjuha e përdorur në broshurë kishte mbetur brenda kufijve të ekzagjerimit ose provokimit të pranueshëm, duke pasur parasysh tonin e zakonshëm dhe fjalorin e debatit politik në nivelin lokal.

Për më tepër, përveç ndalimit të vazhdimet me botimin e broshurës, kërkuesi ishte urdhëruar që të kërkonte falje dhe t'i korrigjonte komentet që ishin të pasakta, duke botuar një deklaratë në faqen e parë të dy gazetave lokale. Ai gjithashtu ishte urdhëruar të paguante një shumë parash (gjobë) ndaj një organizate bamirësie. Si pasojë, Gjykata konsideroi që kërkuesi i ishte nënshtruar një ndëshkimi që mund të kishte efekt frenues, megjithëse vërejtjet e tij ishin pjesë e debatit politik.

Vini re: Vendimi është konfirmim i praktikës së mirë-vendosur/stabilizuar gjyqësore në lidhje me mbrojtjen më të gjerë të fjalës politike, që rezulton nga aktgjykime të tilla si [Kwiecień kundër Polonisë](#), vendimi i 9 Janarit 2007, kërkesa nr. 51744/99 dhe [Kita kundër Polonisë](#), vendimi i 8 Korrikut 2008, kërkesa nr. 57659/00.

[Pryanishnikov kundër Rusisë – vendimi i 10 Shtatorit 2019, kërkesa nr. 25047/05](#)

Faktet e çështjes

Z. Sergey Viktorovich Pryanishnikov, shtetas rus, kundërshtoi refuzimin nga gjykata vendase për t'i dhënë atij licencë për riprodhimin e filmit sepse ai dyshohej për prodhimin ose shpërndarjen e pornografisë. Kërkuesi ishte prodhues i filmave erotikë dhe zotëronte të drejtën e autorit për mbi 1.500 filma të tillë. Ai aplikoi pranë Ministrisë Ruse të Shtypit, Transmetimit dhe Medias Masive në 2003 për licencë për riprodhimin e filmit dhe u refuzua sepse Ministria

pretendoi se z. Pryanishnikov ishte “përfshirë në masa hetimore në lidhje me prodhimin e paligjshëm, reklamimin dhe shpërndarjen e materialit dhe filmave erotik dhe pornografik”, e cila është vepër penale sipas Kodit Penal Rus. Parashtruesi i kërkesës kundërshtoi vendimin në Gjykatën Tregtare Ruse të Moskës, Gjykatën e Apelit dhe Gjykatën e Kasacionit, të cilat e vërtetuan refuzimin e Ministrisë për licencën. Akuzat për prodhimin/shpërndarjen e pornografisë u hodhën poshtë.

Arsyetimi i Gjykatës

GJEDNJ gjeti se “refuzimi për të lëshuar licencë për riprodhimin e filmit kishte përbë ndërhyrje në lirinë e shprehjes së kërkuesit. Ndërhyrja ishte rregulluar me ligj dhe kishte “ndjekur pikësynime të ligjshme” për qëllimet e Nenit 10 (2), duke mbrojtur moralin dhe të drejtat e të tjerëve, në veçanti të fëmijëve. Kur arsyetoi nëse ndërhyrja ishte “e domosdoshme në një shoqëri demokratike”, Gjykata vendosi se vendimet e gjykatave kombëtare – për aq sa vareshin nga një dyshim në lidhje me përfshirjen e kërkuesit në prodhimin dhe shpërndarjen e pornografisë – ishin bazuar më shumë në supozime sesa ishin të arsyetuara tek gjetjet e faktit. GJEDNJ vërejti se gjykatat kombëtare nuk kishin peshuar ndikimin që do të kishte refuzimi i licencës së riprodhimit të filmit në aftësinë e kërkuesit për t’i shpërndarë të gjithë filmat për të cilët ai kishte certifikata shpërndarjeje ose në lirinë e tij të shprehjes në përgjithësi. Prandaj, gjykatat kombëtare nuk kishin pranuar që çështja përbënte konflikt ndërmjet të drejtës për lirinë e shprehjes dhe nevojës për ta mbrojtur moralin publik dhe të drejtat e të tjerëve, si dhe kishin dështuar në arritjen e baraspeshimit apo balancimit të këtyre të drejtave. Gjykata vlerësoi se një kufizim kaq i gjerë i lirisë së tij të shprehjes nuk ishte justifikuar, dhe nuk kishte pasur ndonjë raport të arsyeshëm të proporcionalitetit të mjeteve të përdorura dhe qëllimit që kërkohet të arrihej. Prandaj ka pasur shkelje të Nenit 10 të Konventës.

Lilliendhal kundër Islandës – vendimi për papranueshmërinë i 12 Majit 2020, kërkesa nr. 29297/18

Faktet e çështjes

Në Prill 2015, këshilli komunal i qytetit Hafnarfjörður, Islandë, miratoi një propozim për ta forcuar arsimin dhe këshillimin në shkollat fillore dhe të mesme për çështjet në lidhje me përfshirjen LGBTI+. Projekti u koordinua në asistencë me shoqatën kombëtare të ‘queer’ të Islandës, Samtökin ‘78. Vendimi solli një diskutim thelbësor publik, duke u raportuar në lajme dhe media lokale, si radio stacioni Ú.S., ku dëgjuesit mund t’i shprehnin mendimet e tyre me telefonata dhe ndërhyrje në emision. Një nga nismëtarët e propozimit, z. Ó.S.Ó., shkroi një artikull në internet duke fajësuar drejtuesit e emisionit për lejimin e njerëzve që t’i shprehin “paragjykimet e tyre të qarta dhe fjalët e urrejtjes” pa kundër-kriticizëm. Z. Lilliendahl, parashtruesi i kërkesës në këtë rast, më pas shkroi këto komente në përgjigje të artikullit: “ne dëgjuesit e Ú.S nuk kemi interesim për asnjë shpjegim të kësaj ‘kynvilla’ [shprehje poshtëruese për homoseksualitetin, fjalë-për-fjalë ‘devijim seksual’] nga Ó.S.Ó. Kjo është e neveritshme. Për të indoktrinuar fëmijët me mënyrën se si ‘kynvillingar’ [fjalë-për-fjalë ‘devijantë seksualë’] eðla sig [‘kopuloj’, e përdorur kryesisht për kafshët] në shtrat. Ó.S.Ó. mund të qëndrojë në shtëpi, në vend që të ndërhyjë. Sa e neveritshme”. Këto komente u raportuan nga Samtökin ‘78 në polici, duke pretenduar se e kishin shkelur Nenin 233(a) të Kodit të Përgjithshëm Penal, i cili penalizonte talljen, shpifjen, denigrimin ose kërcënimin publik të një personi ose grupi të personave për karakteristika të caktuara, përfshirë këtu orientimin seksual të tyre ose identitetin gjinor, me gjobëvënie ose burgim deri në dy vjet. Kërkuesi, së pari u shpall i pafajshëm nga Gjykata e Rrethit Reykjavík, e cila konsideroi se komentet nuk arrinin pragun e kërkuar për të rënë brenda objektit të Nenit 233 (a). Vendimi më pas u rrëzua nga Gjykata Supreme e Islandës. Gjykata bëri një analizë të plotë të rrethanave të çështjes, duke balancuar lirinë e shprehjes së kër-

kuesit me të drejtën e pakicave seksuale për të respektuar jetën e tyre private dhe për të gëzuar të drejtat e njeriut në mënyrë të barabartë me të tjerët. Ajo zbuloi se komentet e kërkuetit ishin “serioze, shumë të dëmshme dhe paragjyquese, asnjëra prej së cilave nuk ishte e nevojshme që të shprehte kundërshtimin ndaj një arsimimi të tillë”, duke rënë kështu nën dispozitat e Nenit 233(a). Si pasojë, ajo dënoi kërkuetin dhe e dënoi me gjobë prej afro 800 euro. Kërkueti parashitroi ankesë pranë GJEDNJ duke pretenduar se dënimi i tij arriti të shkelte Nenin 10 të Konventës.

Arsyetimi i Gjykatës

Para se të merrte parasysh ankesat e kërkuetit, Gjykata analizoi nëse duhej të hidhte poshtë kërkesën me arsyetimin se ishte e papajtueshme me Nenin 17 të Konventës. Çështja për Gjykatën ishte nëse deklaratat e kërkuetit synonin të nxisnin urrejtje ose dhunë dhe nëse, duke i bërë ato, ai u përpoq të mbështetej në Konventë për t’u përfshirë në një aktivitet ose për të kryer veprime që synojnë shkatërrimin e të drejtave dhe lirive të përcaktuara në të. Për t’iu përgjigjur kësaj pyetje, Gjykata u mbështet në vendimin e saj në [Perinçek kundër Zvicrës](#) (vendimi i datës 15 Tetor 2005, kërkesa nr. 27510/08) në të cilin konstatoi se Neni 17 është i aplikueshëm vetëm mbi një bazë të jashtëzakonshme dhe në raste ekstreme dhe, në rastet që lidhen me Nenin 10, duhet të drejtohet vetëm nëse është menjëherë e qartë se deklaratat e kundërshtuara kërkonin ta shmangnin këtë nen nga qëllimi i tij i vërtetë duke përdorur të drejtën e lirisë së shprehjes për qëllime qartësisht në kundërshtim me vlerat e Konventës. Gjykata vendosi që deklarata e kërkuetit nuk mund të thuhet se arrin pragun e lartë të aplikueshmërisë së Nenit 17. Gjykata deklaroi se “megjithëse komentet ishin shumë paragjyquese ... nuk është menjëherë e qartë se ato kishin për qëllim nxitjen e dhunës dhe urrejtjes ose shkatërrimin e të drejtave dhe lirive të mbrojtura nga Konventa. Gjykata pranoi se dënimi i z. Lilliendahl përbënte padyshim ndërhyrje në lirinë e tij të shprehjes, se kufizimi i vendosur ndaj tij ishte parashikuar me ligj

dhe synonte qëllimin legjitim të “mbrojtjes së të drejtave të të tjerëve”.

Duke analizuar nëse kufizimi ishte i nevojshëm në shoqëri demokratike, Gjykata shqyrtoi arsyetimin e Gjykatës Supreme të Islandës që e kishte dënuar kërkuetin dhe arriti në përfundimin se ai kishte marrë parasysh praktikën përkatëse të Gjykatës dhe kishte vepruar brenda hapësirës së saj të vlerësimit. Për më tepër, vlerësimi i Gjykatës Supreme për natyrën dhe ashpërsinë e komenteve nuk ishte qartësisht i paarsyeshëm dhe ai kishte ekuilibruar në mënyrë adekuate interesat personale të kërkuetit kundrejt interesit më të përgjithshëm publik në çështjen që përfshinte të drejtat e pakicave gjinore dhe seksuale. Duke kujtuar parimin e subsidiarititetit – që do të thotë se nuk i takon Gjykatës ta zëvendësojë vlerësimin e saj të themelit të çështjes me atë të Gjykatës Supreme – Gjykata nuk mund të gjente arsye të forta për të arritur në përfundim të ndryshëm nga autoritetet kombëtare. Prandaj, Gjykata vendosi që ankesa sipas Nenit 10 ishte qartazi e pazuar dhe e refuzoi atë.

Vini re: Një nga parimet më të vjetra të vendosura nga Gjykata është se liria e shprehjes përbën një nga bazat thelbësore të një shoqërie demokratike dhe “është e aplikueshme jo vetëm për ‘informacionet’ ose ‘idetë’ që janë marrë në mënyrë të favorshme ose konsiderohen si joofensive ose si çështje e indiferencës, por edhe ndaj atyre që ofendojnë, tronditin ose shqetësojnë shtetin ose çdo sektor të popullsisë” – këto janë “kërkesat e atij pluralizmi, tolerancës dhe mendjes së gjerë pa të cilat nuk ka ‘shoqëri’ demokratike” ([Handyside kundër Mbretërisë së Bashkuar](#), vendimi i 7 Dhjetorit 1976, kërkesa nr. 5493/72). Sidoqoftë, liria e shprehjes nuk mund të përdoret për të përhapur urrejtje dhe mos-tolerancë ndaj pakicave të ndryshme dhe është në përputhje me traditën demokratike kombëtare për të kufizuar lirinë e shprehjes për mbrojtje të grupeve të caktuara nga sulmet e ashpra për të siguruar gëzimin e tyre të të drejtave të tyre njerëzore në mënyrë të barabartë me të tjerët.

Faktet e çështjes

Rasti ka të bëjë me një varg urdhrash bllokimi të lëshuara nga Prokurori i Përgjithshëm dhe të zbatuara nga Roskomnadzor (rregullatori rus i telekomunikacioneve ruse), kundër tre uebsajteve në bazë të Aktit të Informacionit, i cili u ndryshua në 2013 për t'i dhënë Prokurorit të Përgjithshëm autoritetin për ta bllokuar qasjen/aksesin në uebsajte që përmbajnë (1) thirrje për çrregullime masive, aktivitete ekstremiste, pjesëmarrje në tubime të paautorizuara masive; (2) materiale ekstremiste; si dhe (3) informata për teknologjitë që mund të përdoren për qasje në uebsajtet të bllokuara që përmbajnë material ekstremist. Urdhrat u bënë kundër tre prej uebsajteve kryesore të opozitës ruse, përkatësisht: Grani.ru, faqe lajmesh dhe opinionesh e regjistruar si media masive, pronari i së cilës është OOO Flavus, kompania kërkuese; gazeta online Eg.ru; dhe uebsajti Kasparov.ru, në pronësi të një politikani opozitar, i cili është gjithashtu një nga kërkuesit në këtë çështje. Uebsajtet përmbajnë publikime në përkrahje të personave të arrestuar gjatë çrregullimeve masive që ndodhën në Sheshin Bolotnaya në Moskë më 6 maj 2012.

Qasja në uebsajtet e kërkuesve ishte bllokuar dhe atyre u ishte kërkuar nga një njoftim për t'i fshirë informacionet e pretenduare ofenduese. Uebsajti Kasparov.ru parashtroi në kërkesën e saj në GJEDNJ se pavarësisht nga zëvendësimi i materialit të të akuzuarit, ajo nuk kishte marrë asnjë përgjigje nga rregullatori i telekomit kur u kishte kërkuar vazhdimisht atyre që të ndalonin bllokimin e qasjes. Urdhri i bllokimit të uebsajtit ishte lëshuar nga Prokurori i Përgjithshëm mbi bazën që informacionet në uebsajtet e kërkuesve "zbuluan trend të njëjtë tematik drejt mbulimit të ngjarjeve publike të natyrës së paligjshme në territorin rus".

Arsyetimi i Gjykatës

GJEDNJ konstatoi që urdhrat për të bllokuar llogarinë e kërkuesit në VKontakte dhe për ta kufizuar qasjen në tre postime në blog për demonstratën e planifikuar kishin arritur në nivel të "censurës para publikimit", pasi prokurorët kishin vepruar para çdo vendimi të gjykatës për përmbajtjen që ishte e paligjshme. Censurat e tilla para publikimit justifikoheshin vetëm në rrethana të jashtëzakonshme dhe kërkonin një kuadër të qartë ligjor në mënyrë që gjykatat t'i shqyrtonin ato në mënyrë efektive.

GJEDNJ gjeti se prokurorët rusë kishin kompetenca të gjera për ta bllokuar aksesin në përmbajtjen në internet në lidhje me pjesëmarrjen në demonstrata të paautorizuara. Ky diskrecion i gjerë i pengoi gjykatat në sigurimin e një shqyrtimi efektiv të vendimeve dhe nënkuptonte se sfidat e suksesshme ligjore ishin të vështira. Afati prej një muaji për shqyrtime do të thoshte se ato mund të mos mbaronin para vetë ngjarjes, duke i privuar procedurat nga kuptimi i tyre. Procedura e bllokimit për këtë arsye nuk kishte garancitë e nevojshme kundër abuzimit, siç kërkohet nga praktika gjyqësore e GJEDNJ-së mbi masat e censurës para publikimit.

Më tej, postimet në internet kishin të bënin me një grumbullim për çështjet me interes të përgjithshëm publik, vetëm rreth 50 njerëz pritej të merrnin pjesë, dhe kërkuesi nuk kishte bërë thirrje për dhunë ose prishje të rregullit. Shkelja e procedurës në lidhje me ngjarjet publike kishte qenë pra e një natyre thjesht formale dhe pa shumë rëndësi.

GJEDNJ konstatoi se nuk kishte pasur ndonjë nevojë të ngutshme shoqërore për masa të censurës para publikimit dhe gjykatat nuk kishin dhënë "arsye të rëndësishme dhe të mjaftueshme" për ndërhyrje në të drejtat e kërkuesit. Prandaj ka pasur shkelje të Nenit 10.

Vini re: Vendimi është vazhdimësi e "çështjeve ruse për bllokimet" dhe duhet të lexohet në përputhje me vendimi për *Kablis kundër Rusisë*, i përshkruar më poshtë.

Analizë e thelluar e çështjeve të zgjedhura

Tagiyev dhe Huseynov kundër Azerbajxhanit – vendimi i 5 Dhjetorit 2019, kërkesa nr. 13274/08.

Faktet e çështjes

Kërkuesit ishin z. Tagiyev dhe z. Huseynov, gazetarë në Azerbajxhan. Z. Tagivey është autor i njohur i cili shkroi një artikull me titull “Evropa dhe ne”, që u botua në gazetën Sanat Gazeti më 1 nëntor 2006 si pjesë e një serie të titulluar “Studime Lindje-Perëndim”. Kërkuesi i dytë, si kryeredaktor, e aprovoi këtë artikull për botim. Një shumëllojshmëri e figurave dhe organizatave fetare në Azerbajxhan dhe Iran kritikuan ashpër artikullin pasi përfshinte një krahasim midis traditave filozofike Lindore dhe Perëndimore dhe fliste për Islamin në mënyrë përbuzëse.

Më 11 nëntor 2006, prokurorët filluan procedime penale dhe një hetim ndaj kërkuesve, bazuar në Nenin 283 të Kodit Penal, i cili parashikon nxitjen e urrejtjes fetare dhe armiqësisë, të kryera publikisht ose duke përdorur mediat masive. Si pjesë e hetimit, u zhvillua “një vlerësim kriminalistik gjuhësor dhe islamik” i cili konkludoi se aspekte të artikullit mund të nxisin armiqësi fetare. Aspektet e kundërshtuara të tekstit përfshinin një krahasim ku thuhej se Jezu Krishti ishte i parapëlqyeri i Profetit Muhamed, dhe një tjetër që “përqeshi” filozofët e Lindjes duke i krahasuar ata me klounë të prirë për çmenduri. Teksti nënvizonte një fjali tjetër të cilën autorët e raportit besuan se ekspozonte faktin “se myslimanët që jetojnë në Perëndim janë terroristë dhe Islami e përkrah terrorizmin”. Fjalja e kundërshtuar thoshte se “në rastin

më të mirë, Islami do të përparonte në Evropë me hapa të vegjël demografikë. Dhe mbase do të kishte shtet në të cilin Islami do të përfaqësohej nga disa individë ose terroristë që jetonin të fshehtë” (par. 11).

Kërkuesit u ndaluan në pritje të gjykimit. Gjykata e Qarkut në Sabayil më 4 maj 2007 e shpalli kërkuesin e parë fajtor për nxitje të urrejtjes fetare dhe armiqësisë (Neni 283.1 i Kodit Penal) dhe ai u dënua me tre vjet burgim. Kërkuesi i dytë, si kryeredaktor i Sanat Gazeti, u dënua me katër vjet burgim sipas Nenit 283.2.2 (nxitja e urrejtjes fetare dhe armiqësisë e kryer nga një person duke përdorur pozicionin zyrtar). Këto vendime u bazuan vetëm në raportin kriminalistik.

Edhe pse kërkuesit parashtruan ankesë kundër këtyre vendimeve për shkak të shkeljes së Nenit 10 të Konventës Evropiane dhe duke cituar praktikën gjyqësore përkatëse, Gjykata e Apelit Ia në fuqi dënimet në 6 korrik 2007; pa i marrë parasysh shkeljen e mundshme të lirisë të fjalës Gjykata e Lartë e konfirmoi këtë vendim më 22 janar 2008 bazuar në vlerësimin gjuhësor dhe dëshminë e dëshmitarit. Para këtij vendimi, të dy kërkuesit u liruan nga burgu me dekretin e presidentit më 28 dhjetor 2007.

Kërkuesit paraqitën ankesë kundër Republikës së Azerbajxhanit në Gjykatë më 7 Mars 2008 duke pretenduar shkelje të të drejtave të parashikuara nga Neni 10 për shkak të dënimit të tyre penal për botimin e artikullit të kundërshtuar.

Në vitin 2011, ndërsa kjo çështje ishte në pritje të vendimit të GJEDNJ-së, kërkuesi i parë u ther me thikë për vdekje nga një sulmues i panjohur gjatë

kthimit nga puna në shtëpi dhe vdiq në spital më 19 nëntor 2011. Gruaja e tij më pas u pranua nga Gjykata si kërkuese, për ta ndjekur ankesën në fjalë.

Arsyetimi i Gjykatës

Çështja kryesore para Gjykatës ishte nëse dënimet penale për nxitje të urrejtjes dhe armiqësisë fetare bazuar në artikullin “Evropa dhe ne” përbënin shkelje të lirisë së shprehjes. Kërkesit argumentuan se artikulli, i cili krahasonte vlerat e Islamit dhe Krishtërit, shprehte një mendim dhe se dënimet e tyre me burgim bazuar në gjetjet e raportit forenzik ishin një ndërhyrje e pajustificuar dhe disproporcionale në lirinë e tyre të shprehjes. Për më tepër, ata theksuan se tirazhi i gazetës ishte vetëm rreth 800 kopje, gjë që ka ndikim të vogël në shoqëri.

Edhe pse Qeveria e Azerbajxhanit u pajtua me kërkesit se dënimi penal ishte ndërhyrje në lirinë e tyre të shprehjes, ajo argumentoi se ky dënim ishte legjitim pasi artikulli i kundërshtuar ishte “sulm abuziv ndaj fesë”, që “ofendoi dhe fyeu ndjenjat fetare” dhe kjo u kritikua shumë nga segmente të ndryshme të shoqërisë (par. 30). Qeveria parashtroi se shtetet gëzojnë një marxhinë/hapësirë më të gjerë të vlerësimi, veçanërisht kur marrin në konsideratë “moralin publik” pasi ky koncept nuk ka përkufizim uniform në mes të shoqërive evropiane. Kështu, gjykatat vendore arritën të vendosnin një ekuilibër në mes të lirisë së fesë dhe lirisë së shprehjes.

Gjykata filloi duke pohuar se dënimet penale përbënin ndërhyrje në të drejtën për lirinë e shprehjes sipas Nenit 10 të KEDNJ-së. Gjithashtu, Gjykata shqyrtoi nëse kjo ndërhyrje ishte e justifikuar sipas Nenit 10 par. 2 të KEDNJ-së. Për t’u konsideruar si ndërhyrje e justifikuar, ndërhyrja duhet të përshkruhet me ligj, shteti duhet ta ndjekë një interes të ligjshëm dhe ndërhyrja duhet të jetë e nevojshme në shoqëri demokratike. Në çështjen në fjalë, Gjykata vërejt se dënimet penale të dhëna në bazë të Nenit 283 të Kodit Penal, ishin të parashikuar me ligj dhe ndiqnin qëllimet legjitime të mbrojtjes së të drejtave të të tjerëve dhe parandalimin e çrregullimeve (par. 32).

Gjykata më pas vlerësoi se dënimi penal plotëson-te një nevojë të ngutshme shoqërore dhe prandaj ishte e nevojshme në shoqëri demokratike. Gjykata deklaroi se liria e shprehjes luan rol thelbësor në një shoqëri demokratike; fushëveprimi i së drejtës përfshinë jo vetëm shprehje jo-fyese por edhe fyese, tronditëse dhe shqetësuese. Në rastin aktual, të drejtat e gazetarëve të njohura nga Neni 10 duhet të ekuilibrohen kundrejt Nenit 9 mbi të drejtën e lirisë së mendimit, ndërgjegjes dhe fesë, i cili imponon “detyrën për të shmanhur sa më shumë të jetë e mundur një shprehje që në lidhje me objektet e nderimit, është fyese për të tjerët dhe gjuhë të ndyrë” (par. 37 dhe shih [Giniewski kundër Francës](#), vendim i 31 Janarit 2006, kërkesa nr. 64016/00). Gjykata sqaroi se “kur shprehjet e tilla tejkalojnë kufijtë e një mohimi kritik të besimeve fetare të njerëzve të tjerë dhe ka të ngjarë të nxisin mos-tolerancë fetare” (par. 37), ndaj qeveritë mund ta kufizojnë të drejtën e lirisë së shprehjes. Autoritetet shtetërore kanë edhe diskrecion më të gjerë për të miratuar masa kufizuese pasi ekziston “mungesa e një konceptimi uniform evropian të kërkesave të mbrojtjes së të drejtave të të tjerëve në lidhje me sulmet ndaj bindjeve të tyre fetare” (par. 39).

Sidoqoftë, fusha e hapësirës së vlerësimit nga qeveritë ngushtohet kur shprehja përfshin lirinë e shtypit dhe tema kontribuon në diskutime me interes publik, të tilla si në çështjen në fjalë. Megjithëse artikulli bëri vërejtje poshtëruese rreth Islamit, çështja kryesore në artikull ishte krahasimi i vlerave Lindore dhe Perëndimore. Kështu, artikulli duhet të analizohet në kontekstin e rolit të fesë në shoqëri, i cili lidhet me interesin publik (par. 45).

Kur merret parasysh proporcionaliteti i kufizimit, Gjykata shfrytëzoi praktikën e mëparshme gjyqësore për të përcaktuar se përmbajtja, konteksti dhe qëllimi i folësit duhet të merren në konsideratë. Megjithëse disa vërejtje rreth Profetit Muhamed dhe Islamit në artikull mund të shihen si “të afta për të shkaktuar urrejtje fetare” (par. 46), Gjykata theksoi se autoritetet kombëtare duhet “të kryejnë një vlerësim gjithëpërfshirës të vërejtjeve të kundërshtuara, dhe arsye të mjaftueshme për justifikimin e ndërhyrjes” (par. 46). Ndërsa gjykatat vendase thjesht përsëritën atë që deklaroi raporti kriminalistik dhe pranuan “karakterizimin ligjor të

vërejtjeve të kundërshtuara” të raportit, Gjykata konstatoi që gjykatat vendase nuk arritën ta bëjnë vlerësimin ligjor, ndaj ky vlerësim nuk ishte i pranueshëm. Për më tepër, ai vuri në dukje se gjykatat e brendshme nuk e shqyrtuan artikullin në kontekstin e diskutimeve të përgjithshme mbi fenë dhe nuk kishte asgjë në artikull që minonte vlerat thelbësore ose të drejtat e konventës. Duke marrë parasysh qëllimin e autorit dhe kontekstin e artikullit, ky artikull synonte të diskutonte “rolin e një feje në shoqëri dhe rolin e saj në zhvillimin e shoqërisë”, i cili është në interes të publikut (par. 45). Gjykata vendosi që “gjykatat vendase në vendimet e tyre as nuk u përpoqën ta ekuilibronin të drejtën e parashtruesve të kërkesës për lirinë e shprehjes me mbrojtjen e të drejtës së njerëzve fetarë për të mos u fyer për shkak të besimeve të tyre” (par. 48).

Gjykata konsideroi natyrën dhe ashpërsinë e ndërhyrjes, si rezultat i sanksionit të vendosur ndaj kërkuësve (përkatësisht tre dhe katër vjet burgim). Megjithatë ata u lanë të lirë, kaluan më shumë se trembëdhjetë muaj në paraburgim. Gjykata vuri re se vendosja e sanksioneve penale ndaj dikujt që shpreh mendim për rolin e fesë në shoqëri do të kishte efekt tronditës mbi lirinë e shtypit, i cili luan rol jetësor në shoqërinë demokratike.

Duke marrë parasysh të gjithë faktorët, Gjykata konstatoi se dënimi penal i kërkuësve ishte joproporcional dhe i panevojshëm në një shoqëri demokratike, ndaj gjeti shkellje të lirisë së shprehjes të garantuar në bazë të Nenit 10 të KEDNJ-së.

Koment i përgjithshëm

Vendimi mbështet parimet e rëndësishme të konstatuara në [Paraskevopoulos kundër Greqisë](#) (vendim i 28 Qershorit 2018, kërkesa nr. 64184/11), në të cilin Gjykata deklaroi “se kur shqyrtohet nxitja e urrejtjes, nga gjykatat kombëtare kërkohet të vlerësojnë (a) kontekstin, (b) qëllimin e autorit, dhe (c) interesin publik të çështjes së diskutuar, në kombinim me elementët e tjerë përkatës”. Vendimi përforcon më tej precedentin e praktikës gjyqësore duke deklaruar se nxitja e mundshme mund të kufizohet vetëm “nën kushtet e rrepta të arsyeve të rëndësishme

dhe të mjaftueshme” që justifikojnë një ndërhyrje proporcionale”. Vendimi sqaron gjithashtu pozicionin e mbajtur në çështjen [E.S. kundër Austrisë](#) (vendim i 25 tetorit 2018, kërkesa nr. 38450/12), ku Gjykata konstatoi se edhe gjatë diskutimit ‘live’ në studio, ai nuk ishte në përputhje me Nenin 10 të Konventës pasi përfshinte deklaratat inkriminuese të një shprehjeje ndryshe të mendimit, dhe konkludoi se kjo i bën deklaratat të cilat i tejkalojnë kufijtë e pranueshëm të lirisë së shprehjes, të lejueshme.

[Kablis kundër Rusisë](#) – vendim i 30 Shtatorit 2019, kërkesa nr. 48310/16

Faktet e çështjes

Në vitin 2015, Guvernatori i Republikës së Komit dhe disa zyrtarë të lartë u arrestuan dhe u vunë nën hetim penal nën dyshimin e anëtarësimit të tyre në një bandë kriminale dhe mashtrim. Parashtruesi i kërkesës, z. Kablis, njoftoi autoritetet e qytetit të Syktyvkar për qëllimin e tij për organizim të një grumbullimi disa ditë më vonë në kryqëzimin e rrugës prapa monumentit të Leninit në Sheshin Stefanovskaya. Synim i ngjarjes ishte të “diskutohej arrestimi i qeverisë së Republikës Komi”; afërsisht 50 njerëz pritej të merrnin pjesë në këtë ngjarje paqësore publike. Z. Kablis gjithashtu publikoi komente në blogun e tij në Internet në lidhje me ngjarjet dhe planin e tij për të organizuar një grumbullim. Pas refuzimit nga Administrata e Qytetit Syktyvkar lidhur me vendin e zgjedhur në Sheshin Stefanovskaya, z. Kablis postoi një mesazh në blogun e tij dhe gjithashtu publikoi një postim në VKontakte, shërbimi më i njohur i rrjeteve sociale në internet në Rusi, duke bërë thirrje për pjesëmarrje në diskutimin publik pas monumentit të Leninit në Syktyvkar dy ditë më vonë.

Ditën tjetër llogaria në internet e z. Kablis në VKontakte u bllokua pas një urdhri nga Shërbimi Federal për Mbikëqyrjen e Komunikimit, Teknologjisë së Informacionit dhe Medias Masive dhe nga zëvendësprokurori i Përgjithshëm i Federatës Ruse, i cili zbuloi se postimi i VKontakte përm-

bante informacione në lidhje me një grumbullim të paautorizuar që do të mbahej dhe që arrinte nivelin e fushatës për pjesëmarrje në një ngjarje të paligjshme publike në shkelje të Aktit të Ngjarjeve Publike, duke justifikuar bllokimin e llogarisë në internet në përputhje me seksionin 15.3 (1) të Aktit të Informacionit. Z. Kablis u informua gjithashtu nga administratori i faqes në Internet që hostonte blogun e tij, se aksesin në tre blogje që bënin fushatën për grumbullimin e shpallur, ishte kufizuar me urdhër të zyrës së Prokurorit të Përgjithshëm pasi postimet përmbanin thirrje për të marrë pjesë në ngjarje publike të zhvilluara në kundërshtim me procedurën e përcaktuar.

Z. Kablis ankoi vendimet e zyrës së Prokurorit të Përgjithshëm, por ankesa e tij u hodh poshtë në të gjitha nivelet përkatëse vendase.

Z. Kablis u ankua për kufizimet në vendndodhjen e grumbullimit të tij sipas Nenit 10 (liria e shprehjes) dhe Nenit 11 (liria e tubimit dhe asociimit), dhe pretendoi sipas Nenit 13 (e drejta për një mjet efektiv juridik) se ai nuk kishte mbrojtje efektive sipas Nenit 11 të tij. Ai gjithashtu u mbështet në Nenin 10 për t'u ankuar në lidhje me kufizimet në llogarinë e tij në internet VKontakte si dhe shënimet në blog.

Arsyetimi i Gjykatës

Urdhret për ta bllokuar llogarinë e z. Kablis në VKontakte dhe për ta kufizuar qasjen në tre hyrje në internet për demonstratën e planifikuar kishin arritur në nivel të "censurës para publikimit", pasi prokurorët kishin vepruar para çdo vendimi të gjykatës lidhur me përmbajtjen, që ishte e paligjshme. Censurat e tilla para publikimit justifikoheshin vetëm në rrethana të jashtëzakonshme dhe kërkonin një kornizë të qartë ligjore në mënyrë që gjykatat t'i shqyrtonin ato në mënyrë efektive (par. 91). Prokurorët kishin kompetenca të gjera për ta bllokuar aksesin në përmbajtjen në internet për pjesëmarrje në demonstrata të paautorizuara. Ky diskrecion i gjerë gjithashtu i pengoi gjykatat në sigurimin e një shqyrtimi efektiv të vendimeve të tilla dhe nënkuptonte se sfidat e suksesshme ligjore ishin të vështira. Afati prej një muaji për shqyrtime të

tilla do të thoshte se ato mund të mos mbaronin para vetë ngjarjes, duke i bërë procedurat pa vlerë. Procedura e bllokimit për këtë arsye nuk kishte garantitë e nevojshme kundër abuzimit, siç kërkohet nga praktika gjyqësore e Gjykatës për masat e censurës para publikimit (par. 97).

Seksioni 15.3 i Aktit të Informimit nuk kërkon që Zyra e Prokurorit të Përgjithshëm të shqyrtojë nëse është i nevojshëm bllokimi i të gjithë uebsajtit ose uebfaqes, në vend të një artikulli specifik të informacionit të botuar në të, duke pasur parasysh kriteret e vendosura dhe të aplikuara nga Gjykata sipas Nenit 10 KEDNJ. Gjykata theksoi se "një detyrim i tillë, sidoqoftë, rrjedh direkt nga Konventa dhe nga praktika gjyqësore e Konventës. Në veçanti, Neni 10 kërkon që autoritetet të marrin në konsideratë, ndërmjet aspekteve të tjera, faktin se një masë e tillë, duke i bërë informacionet tejet të paarrtshme, do t'i kufizojë thelbësisht të drejtat e përdoruesve të internetit dhe të ketë efekt të rëndësishëm garantues në materialin që nuk është gjetur se është i paligjshëm (par. 94).

Vetë postimet në internet kishin të bënin me një grumbullim për çështjet me interes të përgjithshëm publik, vetëm rreth 50 njerëz pritej të merrnin pjesë, dhe kërkuesi nuk kishte bërë thirrje për dhunë ose prishje të rregullit. Shkelja e procedurës për zhvillimin e ngjarjeve publike ishte bazuar vetëm në të dhëna zyrtare, ishte shkelje e vogël dhe nuk kishte potencial për të sjellë pasoja të dëmshme për sigurinë publike ose të drejtat e të tjerëve (par. 103).

Nuk kishte pasur ndonjë nevojë të ngutshme shoqërore për masa të censurës para publikimit dhe gjykatat nuk kishin dhënë "arsye të rëndësishme dhe të mjaftueshme" për ndërhyrje në të drejtat e parashtruesit të kërkesës. Prandaj ka pasur shkelje të Nenit 10. Gjykata vendosi që Rusia do t'i paguante z. Kablis 12,500 euro në lidhje me dëmin jopasuror dhe 2,500 euro në lidhje me kostot dhe shpenzimet.

Koment i përgjithshëm

Vendimi posaçërisht përmban një mesazh të qartë kundër dispozitave ligjore "tepër të gjera dhe të paqarta" që paraqesin forma të censurës para

publikimit dhe përsërit nevojën për të vlerësuar rrethanat specifike të çështjes. Ai gjithashtu sqaron se si një garanci minimale e legjislacionit të tillë duhet të sigurojë mundësinë për të në instancë gjyqësore masën e bllokimit të postimeve ose llogarive që kërkojnë pjesëmarrje në demonstrata paqësore para datës së ngjarjes publike në fjalë. Është e qartë se mund të ketë edhe rrethana të tjera kur një shqyrtim i shpejtë gjyqësor duhet të garantohet në mënyrë efektive “sepse lajmi është një mall që priset dhe vonesa në publikimin e tij, madje për periudhë të shkurtër, mund ta privojë atë nga e gjithë vlera dhe interesimi për të” (par. 91). Vendimi zhvillon praktikën gjyqësore të mëparshme në lidhje me bllokimin e internetit, veçanërisht në çështjen e [Ahmet Yıldırım kundër Turqisë](#) (vendim i 18 dhjetorit 2012, nr. i kërkesës. 3111/10) dhe [Cengiz dhe të tjerët kundër Turqisë](#) (vendim i 1 dhjetorit 2015, nr. i kërkesës 48226/10 dhe 14027/11).

Magyar Kétfarkú Kutya Párt kundër Hungarisë (GC) – vendim i 20 Janarit 2020, kërkesa nr. 201/17

Faktet e çështjes

Parashtruesi i kërkesës pranë Gjykatës Evropiane të të Drejtave të Njeriut ishte një parti politike hungareze (MKKP). Më 2 tetor 2016, në Hungari u mbajt një referendum në lidhje me planin e zhvendosjes së migracionit të Bashkimit Evropian. Gjatë fushatës së referendumit, disa parti të opozitës u kishin bërë thirrje qytetarëve në protestë kundër mbajtjes së referendumit, që të votonin duke bërë të pavlefshme fletët e tyre të votimit. Kërkuesi kishte vënë në dispozicion të votuesve një aplikacion të telefonisë mobile të quajtur “aplikacioni hidhe-një-votë-të-pavlefshme”, ku ata mund të ngarkonin dhe të ndanin me publikun fotografitë e bëra të fletëve të tyre të votimit, dhe gjithashtu të shtonte komente për arsyet për mënyrën e hedhjes së tyre. Një nga tiparet kryesore të aplikacionit ishte që përdoruesit mund të postonin dhe të ndanin fotografi në mënyrë anonime.

Më 29 shtator 2016, një individ privat u ankua pranë Komisionit Kombëtar të Zgjedhjeve të Hungarisë (Komisioni) në lidhje me aplikacionin. Komisioni konstatoi se aplikacioni i kishte shkelur parimet e drejtësisë së zgjedhjeve, fshehtësinë e votimit dhe ushtrimin e duhur të të drejtave. Komisioni konkludoi se aplikacioni ishte i aftë që ta diskreditonte punën e organeve zgjedhore dhe të sistemeve të numërimit para syve të publikut. Komisioni urdhëroi partinë politike të kërkuarit që të distancohet nga shkeljet e mëtejshme, dhe konstatoi, ndër të tjera, se bërja e fotografive të fletëvotimeve mund të çonte në mashtrim zgjedhor.

Kërkuesi më pas pretendoi shqyrtim gjyqësor të vendimit pranë Gjykatës së Lartë të Hungarisë (Kúria). Më 10 Tetor 2016, Kúria e mbështeti vendimin e Komisionit në lidhje me shkeljen e parimit të ushtrimit të duhur të të drejtave. Ajo zbuloi se ndalimi i fotografive dhe i publikimit nuk kishte cenuar lirinë e shprehjes së votuesve, pasi ata kishin qenë të lirë t’i shprehnin mendimet e tyre duke hedhur fletëvotimet e tyre dhe duke ndarë me të tjerët se si kishin votuar. Kúria e rrëzoi pjesën tjetër të vendimit të Komisionit për shkeljen e fshehtësisë së zgjedhjeve dhe diskreditimin e punës së organeve zgjedhore.

Më 3 tetor 2016, i njëjti person privat parashtrroi ankesë të re pranë Komisionit pasi partia politike e kishte aktivizuar aplikacionin gjatë ditës së referendumit. Më 7 tetor 2016, Komisioni përsëriti gjetjet e tij të mëparshme. Ai gjithashtu shtoi se ndërsa aplikacioni u bënte thirrje votuesve që të hidhnin fletëvotime të pavlefshme, kjo mund të kishte ndikuar tek votuesit dhe, për këtë arsye, përbënte fushatë të paligjshme. Ai e gjobiti partinë politike me rreth 27,000 euro.

Më 18 tetor 2016, Kúria e mbështeti pjesërisht vendimin e Komisionit. Ai e mbështeti gjetjen se bërja e fotografive të fletëvotimeve përbënte shkelje të parimit të ushtrimit të duhur të të drejtave. Ai e uli gjobën kundër partisë politike në rreth 330 euro.

Partia politike, si kërkuese, më pas paraqiti ankesë kushtetuese kundër vendimeve të Kúria, duke argumentuar se ata kishin shkelur të drejtën e lirisë së shprehjes. Gjykata Kushtetuese i shpalli

ankesat të papranueshme më 24 tetor 2016, duke argumentuar se çështjet nuk kishin të bënin me të drejtën e partisë politike për lirinë e shprehjes. Ajo konstatoi se partia politike sapo kishte siguruar një forum për votuesit për t'i ndarë fotografitë e votave të tyre dhe nuk kishte shprehur vetë ndonjë mendim. Prandaj, ai nuk ishte "bregosur personalisht" për vendimin nga Kúria.

Partia politike, parashtroese e kërkesës më pas e solli çështjen pranë GJEDNJ, duke u ankuar se vendosja e gjobës për përdorimin e një aplikacioni të telefonisë mobile që mundësonte votuesit ta publikonin fotografitë e fletëvotimeve të tyre e kishte shkelur të drejtën e saj për lirinë e shprehjes, siç parashikohet në Nenin 10 të KEDNJ-së. Ajo argumentoi, në veçanti, se sigurimi i një forumi për votuesit për t'i shprehur mendimet e tyre binte në fushën e së drejtës për lirinë e shprehjes. Qeveria argumentoi se nuk kishte pasur asnjë ndërhyrje në të drejtën e kërkuarit për lirinë e shprehjes pasi nuk ishte shprehur me fjalë. Ajo argumentoi gjithashtu se gjoba kishte për qëllim sigurimin e zhvillimit të procedurës së rregullt të votimit dhe përdorimin e duhur të fletëvotimeve.

Arsyetimi i Gjykatës

Çënda së pari u shqyrtua me kujdes në vendimin e Dhomës së GJEDNJ-së. Më 23 Janar 2018 [Dhoma në vendimin e saj](#) konstatoi se penalizimi i MKKP për sigurimin e një mjeti të transmetimit përmes së cilit të tjerët mund të dërgojnë dhe të marrin informacione përbënte ndërhyrje në të drejtën e MKKP për lirinë e shprehjes sipas Nenit 10 të Konventës. Për më tepër, Dhoma konsideroi se Qeveria e Hungarisë shkeli të drejtën e pretenduar duke mos treguar se cilit interes i shërbente ndalimi sipas Nenit 10 (2). Kështu, Dhoma vendosi unanimitisht se ndërhyrja nuk mund të konsiderohej se ndiqte ndonjë synim legjitim në përputhje me Nenin 10 (2) të Konventës dhe, për këtë arsye, kishte shkelje të tij. Qeveria megjithatë kërkoi referim pranë Dhomës së Madhe, që u lejua më pas.

Dhoma e Madhe filloi duke deklaruar se përdorimi i fotografive në përgjithësi u shërben funksioneve të rëndësishme të komunikimit, pasi ato

japin informacion direkt. GJEDNJ në shumë raste ka pranuar se e drejta për lirinë e shprehjes përfshin publikimin e fotografive ([Von Hannover kundër Gjermanisë](#) nr. 2, vendim i GC/Dhomës së Madhe i 7 shkurtit 2012, nr. 40660/08 dhe 60641/08, par. 103; [Ashby Donald dhe të tjerët kundër Francës](#) vendim i 10 janarit 2013, nr. 36769/08, par. 34) Për Gjykatën, postimi i fotografive të fletëvotimeve është një formë e sjelljes që cilësohet si ushtrim i lirisë së shprehjes (par. 86). Për më tepër, sigurimi i një aplikacioni për telefon mobil për qëllime të publikimit të fotografive përbën një mjet për shpërndarje që gjithashtu mbrohet nga Neni 10 (para. 87). Prandaj, Gjykata aplikoi të njëjtin trajtim për aplikacionet e telefonave mobil në kontekstin zgjedhor, si në praktikën e mëparshme gjyqësore të saj në shërbimet e Google që lehtësojnë krijimin dhe ndarjen e uebsajteve ([Ahmet Yildirim kundër Turqisë](#), vendim i 18 Dhjetorit 2012, kërkesa nr. 3111/10) dhe shërbimet e hostimit të videove ([Cengiz dhe të tjerët kundër Turqisë](#), vendim i 1 dhjetorit 2015, kërkesa nr. 48226/10 dhe 14027/11) (par. 87). GJEDNJ gjithashtu konstatoi se të dy aspektet – sigurimi i një forumi për përmbajtjen e palëve të treta dhe vetë dhënia e informacionit dhe ideve – ishin të ndërthurura ngushtë në rrethanat e kësaj çështje (par. 91).

Duke analizuar nëse ndërhyrja ishte e përshkruar me ligj, Gjykata rikujtoi se kjo jo vetëm që kërkon ekzistencën e një baze ligjore ligjin vendas por gjithashtu imponon kërkesat për cilësinë e këtij ligji (par. 93). Vlerësimi i Dhomës së Madhe ishte se 'nacioni i "cilësisë së ligjit" kërkon, si rezultat i testit të parashikueshmërisë, që ligji të jetë në përputhje me sundimin e ligjit; kjo nënkupton që duhet të ketë masa mbrojtëse adekuate në ligjin vendas kundër ndërhyrjeve arbitrare nga autoritetet publike (par. 93). Për më tepër, nicioni i parashikueshmërisë kërkon një formulim me 'saktësi të mjaftueshme për t'i dhënë mundësi një personi ta rregullojë sjelljen e tij ose të saj' (par. 94). Në kontekstin e komunikimit digjital, Dhoma e Madhe vendosi që ligjet 'duhet të jenë në gjendje të ecin në hap me ndryshimin e rrethanave'. Në këtë drejtim, GJEDNJ theksoi se nuk kërkon që të gjitha kushtet e hollësishme të përcaktohen në tekstin e legjisllacionit. Sidoqoftë, Gjykata shpjegoi se kër-

kesat e 'ligjshmërisë' mund të përmbushen nëse sqarimet e mëtejshme përmbahen në statutet e miratuara të niveleve më të ulëta (par. 94).

Duke iu referuar praktikës së mirë-vendosur gjyqësore, GJEDNJ vuri në dukje kontekstin zgjedhor të lëndës dhe faktin që kishte të bënte me lirinë e shprehjes së një partie politike. Kjo rrethanë i dha peshë të veçantë vlerësimit të parashikueshmërisë (par. 99–101). Në këtë kuptim, Gjykata theksoi rolin thelbësor të partive politike në sigurimin e pluralizmit dhe funksionimin e duhur të demokracisë që kërkon një mbikëqyrje rigorozë të kufizimeve në lidhje me lirinë e shprehjes së partive politike. Ky mbikëqyrje shtrihet në parashikueshmërinë e ligjit që vendosi kufizime dhe në vlerësimin nëse baza ligjore përjashton ndonjë arbitraritet në zbatimin e tij. Në të njëjtën kohë, GJEDNJ deklaroi se vlerësimi mbetet kompetencë kombëtare, jashtë fushës së mbikëqyrjes së tij.

Dhoma e Madhe më tej u mbështet në praktikën gjyqësore vendase të Gjykatës Kushtetuese Hungareze, duke treguar paqartësinë e parimit ligjor të ushtrimit të të drejtave në përputhje me qëllimin e tyre (par. 110). "Duke pasur parasysh rëndësinë e veçantë të parashikueshmërisë së ligjit kur bëhet fjalë për kufizimin e lirisë së shprehjes së një partie politike në kontekstin e zgjedhjeve ose referendumit, Gjykata merr mendimin se pasiguria e konsiderueshme në lidhje me efektet e mundshme të dispozitat ligjore të kundërshtuara të aplikuara nga autoritetet vendase tejkalojnë atë

që është e pranueshme sipas Nenit 10 § 2 të Konventës" (par. 116). Në fund të fundit, për shkak të rëndësisë së veçantë të parashikueshmërisë kur bëhet fjalë për lirinë e shprehjes së një partie politike në kontekstin e zgjedhjeve ose referendumit, Gjykata konsideroi se dispozita ligjore tejkalojnë atë që është e lejueshme sipas Nenit 10 par. 2 të Konventës.

Koment i përgjithshëm

Vendimi krijoi një precedent të rëndësishëm, pasi GJEDNJ vendosi për herë të parë për përdorimin e aplikacioneve mobile. Vendimi zgjeron lirinë e shprehjes pasi Gjykata pranoi që sanksionet e vendosura ndaj operatorëve të ueb-aplikacioneve për sigurimin e mjeteve për komunikim nga të tjerët, do të ndërhyjnë ende në të drejtën e lirisë së shprehjes. Vendimi është gjithashtu një rast i rrallë në të cilin GJEDNJ analizoi në thellësi nëse një masë në të vërtetë ndiqte një 'synim të ligjshëm' sipas Nenit 10 par. 2 të Konventës. Me këtë rast, Gjykata interpretoi në mënyrë restriktive 'synimet legjitime' sipas Nenit 10 par. 2 të Konventës. Vendimi duhet të lexohet në përputhje me Rekomandimin 2016/5 të Këshillit të Evropës, *Rec. CM/Rec (2016) 5 nga Komiteti i Ministrave pranë Shteteve Anëtare për Lirinë në Internet* (13 Prill 2016) dhe Rekomandimin 2007/16 të Këshillit të Evropës, *CM/Rec (2007) 16 i Komitetit të ministrave pranë shteteve anëtare për masat për ta promovuar vlerën e shërbimit publik të internetit* (7 nëntor 2007).

Liria e shprehjes dhe liria e mediave në Evropën Juglindore (JUFREX)

Projekti është i pjesë e "Instrumentit Horizontal për Ballkanin Perëndimor dhe Turqinë 2019–2022" dhe bazohet në rezultatet e arritura gjatë programit të mëparshëm të bashkuar rajonal të BE/KE "Përforcimi i Ekspertizës Gjyqësore mbi Lirinë e Shprehjes dhe Medias në Evropën Juglindore (JUFREX)". Veprimi rajonal është i ndërlidhur fuqishëm me gjashtë veprimet JUFREX që janë specifike për Përfituesin në: Shqipëri, Bosnjë e Hercegovinë, Kosovë*, Maqedoninë e Veriut, Malin e Zi dhe Serbi.

Aktivitetet e JUFREX implementohen me synim që të:

- "Promovojnë lirinë e shprehjes dhe lirinë e medias në përputhje me standardet evropiane;
- "Përmirësojnë zbatimin e atyre standardeve duke angazhuar një sërë aktorësh përgjegjës për të aplikuar standarde të tilla në punën e tyre të përditshme, përkatësisht: gjyqtarë, prokurorë, avokatë, oficerë policie, përfaqësues të autoriteteve rregullatore të mediave, aktorë të medias dhe studentë;
- "Konsolidojnë një platformë për bashkëpunim, diskutim dhe shkëmbim rajonal të praktikave të mira.

Kur ekziston një mjedis favorizues për lirinë e shprehjes dhe lirinë e medias dhe e drejta për të kërkuar, dhënë dhe marrë informacion është e mbrojtur mirë, qytetarët mund të marrin pjesë vërtet në proceset demokratike. Institucionet kombëtare të trajnimit për profesionistët ligjorë (Akademitë Gjyqësore dhe Dhoma e Avokatëve) luajnë rol kryesor për ta bërë këtë realitet.

Të gjitha aktivitetet e JUFREX bazohen në mjete inovative dhe moderne të mësimnxënies për lirinë e shprehjes dhe lirinë e medias dhe përvetësojnë një metodologji dinamike për mësimnxënie nga të rriturit dhe një model kokë-më-kokë.

"Instrumenti Horizontal për Ballkanin Perëndimor dhe Turqinë 2019–2022" është një iniciativë e bashkuar e Bashkimit Evropian dhe Këshillit të Evropës që u mundëson Përfituesve t'i përmbushin agjendat e tyre të reformave në fushat e të drejtave të njeriut, sundimit të ligjit dhe demokracisë dhe të jenë në përputhje me standardet evropiane, përfshirë aty ku është e nevojshme brenda kornizës së procesit të zgjerimit të BE-së.

* Ky emërtim nuk paragjykon qëndrimin rreth statusit dhe është në vijë me Rezolutën 1244 të Këshillit të Sigurimit të Kombeve të Bashkuara dhe mendimin e Gjykatës Ndërkombëtare të Drejtësisë rreth shpalljes së pavarësisë së Kosovës.

Këshilli i Evropës është organizata kryesore e të drejtave të njeriut në kontinent. Ai përfshinë 47 shtete anëtare, përfshirë të gjithë anëtarët e Bashkimit Evropian. Të gjitha shtetet anëtare të Këshillit të Evropës kanë nënshkruar Konventën Evropiane për të Drejtat e Njeriut, një traktat i krijuar për t'i mbrojtur të drejtat e njeriut, demokracinë dhe sundimin e ligjit. Gjykata Evropiane e të Drejtave të Njeriut mbikëqyr zbatimin e Konventës në shtetet anëtare.

www.coe.int

Financuar
nga Bashkimi Evropian
dhe Këshilli i Evropës



EUROPEAN UNION

Shtetet anëtare të Bashkimit Evropian vendosën që gradualisht ta lidhin dijen, burimet dhe fatet e tyre. Së bashku ata ndërtuan një zonë të stabilitetit, demokracisë dhe zhvillimit të qëndrueshëm, duke ruajtur larminë kulturore, tolerancën dhe liritë individuale. Bashkimi Evropian i zotohet bashkëndarjes së arritjeve dhe vlerave të tij me shtetet dhe popujt përtej kufijve të tij.

www.europa.eu

COUNCIL OF EUROPE



CONSEIL DE L'EUROPE

Zbatohet
nga Këshilli i Evropës